บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 นี้เป็นการสรุปผลการวิจัย เรื่องศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ซึ่งจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

การทำวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

2) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

3) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู-อาจารย์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 โรงเรียน ประชากรที่ศึกษา 148 รูป/คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการแนะนำตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งกลับมาทางไปรษณีย์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลกาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประความเรียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น ครู – อาจารย์ รองลงมาคือผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนลำดับสุดท้ายคือผู้ช่วยผู้บริหาร

2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี รองลงมาคือต่ำกว่า 5 ปีและมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ส่วนลำดับสุดท้ายคือ 11 – 15 ปี

5.1.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหาร ปัญหาการบริหารและความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

สรุปสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ดังนี้

1) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

7) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา

8) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา

9) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

10) สภาพการบริหารงานวิชาการการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ทุกด้านทั้งหมดภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ดังนี้

1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

7) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา

8) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา

9) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

10) ปัญหาการบริหารงานวิชาการการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12) ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ทุกด้านทั้งหมดภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ดังนี้

1) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

7) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา

8) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา

9) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

10) ความต้องการการบริหารงานวิชาการการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12) ความต้องการการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ทุกด้านทั้งหมดภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาส่วนมากเป็นพระภิกษุ คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู – อาจารย์ การเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการจึงเป็นไปเพื่อความเหมาะสมกับสมณสารูปของนักเรียน ทั้งนี้อาจเพราะเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับพระภิกษุสามเณรโดยตรง

2) ด้านตำแหน่งหน้าที่การทำงาน พบว่า ส่วนมากเป็นครู–อาจารย์ ทั้งนี้อาจเพราะมีอัตราส่วนของครู–อาจารย์ในโรงเรียนมากกว่าตำแหน่งอื่นๆ

3) ประสบการณ์การทำงาน พบว่า อยู่ในช่วงระยะเวลาการทำงาน 5 – 10 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ต่ำกว่า 5 ปีและมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ส่วนน้อยที่สุดได้แก่ 11 – 15 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้อาจเพราะความไม่มั่นคงทางวิชาชีพครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครูมีการย้ายเข้าออกตลอดเวลา

5.2.2 สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 46) ที่ว่าการวางแผนบริหารหลักสูตรเป็นการกำหนดแผนปฏิบัติการ ที่เป็นรูปธรรมที่ช่วยให้ทราบแนวปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนกำหนดกิจกรรมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และมีการตรวจสอบความเหมาะสม

ทั้งนี้อาจเพราะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหัวใจสำคัญของการพัฒนาก็คือ การบริหารงานวิชาการมีการดำเนินงานเป็นอย่างไรในอันจะส่งผลกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรง

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรมการศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1) ที่ว่า คุณลักษณะของผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 มีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และนำไปใช้ในการดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม โดยมีตัวชี้วัดดังนี้ 1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์วัดผลและประเมินผลตามหลักสูตร และข้อ 5 ที่ว่า สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล เลือกประยุกต์ใช้ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และนำไปแก้ปัญหาได้ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ต่างๆ ไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในขณะที่กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีระยะเวลาตลอดหลักสูตร 12 ปีโดยการศึกษาในช่วงเวลา 9 ปีแรกเป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งผู้ที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 จะต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 เว้นแต่จะสอบผ่านได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับก่อนครบเกณฑ์อายุดังกล่าว ข้อกำหนดข้างต้นส่งผลให้ผู้ศึกษาตามรูปแบบต่างๆ ต้องมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับรองผลการเรียนตามเกณฑ์ของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตรดังกล่าวด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาในระบบ นอกระบบ และศึกษาตามอัธยาศัยได้รับการเทียบระดับ และรับรองความรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเทียบระดับการศึกษา ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจากรูปแบบการศึกษาต่างๆ สามรถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของตนจากการศึกษาในระบบอื่นๆ ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในระบบที่กำลังศึกษาอยู่ได้และให้ผู้เรียนที่ย้ายสถานศึกษา สามารถใช้ผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิม ไปเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาของตน

ทั้งนี้อาจเพราะจะทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กระทรวงได้กำหนดและยังสามารถเทียบโอนความรู้กับสถานศึกษาอื่นได้อย่างถูกต้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 41) ที่ว่าการวัดผลประเมินผลการเรียน นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนา ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพแล้ว จุดสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนในการจบช่วงชั้นและจบหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับการรับรองความรู้และวุฒิการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อ สมัครงานและใช้เป็นหลักฐานดำเนินการในเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้อาจเพราะการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 46) เช่นเดียวกันเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการเทียบโอนผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 54) เพื่อที่พระภิกษุ สามเณรที่จบจากสถานศึกษาแห่งนี้สามารถนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (2544 : 171) ที่ว่ามนุษย์จะมีชีวิตที่ดี ที่ประเสริฐ ก็ต้องฝึกฝน ต้องเรียนรู้ การเรียนรู้ การฝึกฝนพัฒนานี้เป็นความพิเศษของมนุษย์ มนุษย์ที่ฝึกตนหรือมีการเรียนรู้จึงเปลี่ยนแปลงไป และทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้อาจเพราะจากคำกล่าวของพระธรรมปิฎกข้างต้น เป็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของมนุษย์จาการเรียนรู้ของมนุษย์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตนเอง จากสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในครอบครัว ในสถานศึกษา และในชุมชนที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ผู้เรียนอาจทำการศึกษาตามลำพังหรือเป็นกลุ่มก็ได้

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544 : 37) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธภาพนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้ ด้วยการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือออกแบบเพื่อพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค หรือวิธีการขึ้นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาหรือตรงกับความต้องการที่คาดหวังไว้ ซึ่งนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ได้มาต้องเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ช่วยกระตุ้นความสนใจ และเป็นตัวกลางให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ปฏิบัติ และทัศนคติได้ตามที่ผู้สอนต้องการ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะใด หากผู้สอนมีการนำนวัตกรรมการเรียนรู้มาเป็นเครื่องมือแล้ว ย่อมสามารถเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างง่ายยิ่งขึ้น

ทั้งนี้อาจเพราะการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยเฉพาะทั้งผู้เรียนและผู้สอนส่วนใหญ่จะเป็นพระภิกษุ สามเณร เกือบทั้งสิ้น ฉะนั้นความจำเจ ความเบื่อหน่ายอาจเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะกรอบในการเป็นพระเณรควบคุมอยู่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีบทบาทเป็นอย่างมากในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและยังสามารถเชื่อมโยงในการเรียนรู้กับสังคมอื่นได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 24 ที่ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

ทั้งนี้อาจเพราะการจัดการเรียนรู้ครูสามารถทำได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความถนัด

7) การนิเทศการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ภู่ภักดี (2545 : 102) ที่ว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเพราะการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เพราะงานการนิเทศการศึกษาเป็นงานเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การแนะแนว งานภายในโรงเรียนเกี่ยวกับเวลาที่ทำงาน แต่งานนิเทศการศึกษาจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ต้องได้รับมาสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

8) การแนะแนวการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544 : 2) ที่ว่า การดำเนินงานแนะแนวให้สนองเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวและบริหารจัดการ ตามแผนพัฒนาแนะแนว ฉบับที่ 3 (2545–2549 : 34) ที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง โดยการมีส่วนร่วม และประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิตให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารและครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับผู้เรียน ทั้งด้านชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม อีกทั้งมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และตัดสินใจ อย่างเหมาะสม มีทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ และปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างเหมาะสมทุกช่วงชีวิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร พันธ์เครือบุตร (2544 : 3) บทคัดย่อ ที่ว่าประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนด้วยการใช้เทคนิคการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อาจเพราะสถานะความเป็นนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นพระภิกษุ–สามเณร มีความแตกต่างกับโรงเรียนทั่วไปข้างนอก ดังนั้นมาตรฐานและตัวชี้วัดอาจไม่ตรงกับมาตรฐานการศึกษา ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของชาติได้

10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมน อมรวิวัฒน์ (2544 : 161) ที่ว่า สังคมการเรียนรู้มีฐานปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม ได้เกิดขึ้นอย่างมากมายในระยะสองทศวรรษนี้ของประเทศไทย ดังเช่น การเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์และธรรมชาติเป็นห้องเรียนระบบนิเวศ อนุรักษ์ป่าและลุ่มน้ำแม่วางเพื่อพัฒนาชีวิตชาวปกาเกอะยอ บ้านหนองเต่า อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ นำโดยหลวงจอนิโอโดเชา กระบวนการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวของชุมชนมารวิชัย นำโดยครูสุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด นำโดยพระสุบิน ปณีโต เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการศึกษากรณีตัวอย่างต่างๆ ที่ได้พัฒนา “ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน” ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการขยายรูปแบบให้กว้างขึ้น คณะทำงานซึ่งมีนายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ เป็นประธาน ได้เสนอหลักการและกระบวนการของศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนไว้ดีมาก ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ สังคมการเรียนรู้ แม้จะเป็นวลีที่ต่างกัน แต่ก็มีลักษณะร่วมกันคือเป็นการเรียนรู้ที่ใช้ฐานทางปัญญาและพัฒนาเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย คณะทำงานได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จและดวงตาเห็นธรรมทางการเรียนรู้ได้ชัดเจน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก็เป็นหน่วยงานทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีปรัชญาแนวทางส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนมายาวนานในฐานะที่เป็นสถาบันทางพระพุทธศาสนาที่มีความใกล้ชิดและมีบทบาทกับชุมชนมาช้านาน

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ของ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2544 : 170) ที่ว่าคนกับสังคม และบุคคลกับระบบ จะต้องให้สัมพันธ์เป็นเหตุปัจจัยที่เกื้อหนุนแก่กันและกัน ไม่ใช้เอาแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง อย่าพูดว่าบุคคลเท่านั้นสำคัญหรือสังคมเท่านั้นสำคัญ แต่ที่แท้นั้นมันเป็นระบบปัจจัยสัมพันธ์ที่ทั้งสองอย่างส่งผลต่อกันอย่างที่กล่าวแล้ว สาระสำคัญในที่นี้คือ ต้องการให้มองทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปในระบบความสัมพันธ์มีองค์ประกอบต่างๆ อิงอาศัยกันและส่งผลต่อกัน

ทั้งนี้อาจเพราะการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นนั้นย่อมทำให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ที่จะมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาและสามารถแก้ปัญหาได้ในขณะที่ดำเนินอยู่นั้น ทำการพัฒนาหรือทำงานเป็นเชิงระบบและเครือข่ายได้อย่างง่ายสะดวกแก่การติดต่อประสานงาน

12) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 8 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา (2545 : 6) ที่ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 เกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษา มีระบุหลักการว่า ยึดหลักการจัดการศึกษามุ่งการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ทั้งนี้อาจเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น เป็นสถาบันทางศาสนาด้วยจึงมีความสนิทสนมใกล้ชิดกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรบริหารงานราชการต่างๆ จึงมีส่วนร่วมในการนำความคิดและการดำเนินชีวิต และจัดการศึกษาตามหลักพุทธธรรมที่เป็นรากฐานทางสังคมที่ยั่งยืนมั่นคงมาตลอด

5.2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ภู่ภักดี (2545 : 108) ที่ว่าการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารเห็นว่าการบริหารงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดเนื้อหาของหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับวัยของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ และสถานะที่เป็นทั้งพระภิกษุ–สามเณร โดยเฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นเน้นในเรื่องการเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรพอสมควรที่จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 98) ที่ว่าจะลำบากในการจัดแบ่งเวลา และบริหารเวลาไม่ถูก เป็นปัญหากับนักเรียนมาก

ทั้งนี้เพราะนักเรียนอาจจะมีความต้องการในการเรียนแตกต่างกันไป และอาจจะเกินกำลังสติปัญญาเพราะพระภิกษุ–สามเณรเหล่านี้ ต้องเรียนภาษาบาลี ซึ่งต้องใช้เวลาในการจำ ทำความเข้าใจ และอาจจะรับไม่ไหว เป็นปัญหากับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสิษฐ์ ปิดกันภัย (2546 : 59) ที่ว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเพราะครู–อาจารย์ไม่มีความเข้าใจในการเลือกวิธีการวัดผลและประเมินผล ให้เหมาะกับเนื้อหาสาระการเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้การประเมินให้ครอบคลุมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามความสามารถและความถนัดของนักเรียนด้วย

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2545 : 13) ที่กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา และหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีนัยที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนต้องนำกระบวนการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนต้องวิจัยเพื่อพัฒนาการสอน และผู้บริหารสาถานศึกษาต้องวิจัยเพื่อประกันคุณภาพการจัดการศึกษาในอันที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้อาจเพราะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีความสมบูรณ์ เพียบพร้อมไปด้วยวิชาการ ไม่มีช่องว่างทางความรู้ การเรียนวิชาทางโลก คือ วิชาพื้นฐานซึ่งจะทำให้สามารถเรียนทั้งวิชาทางธรรมและบาลีได้ดีขึ้นด้วย ถือว่าเป็นทางเลือกใหม่ของผู้เรียน

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ภู่ภักดี (2545 : 101) ที่ว่าปัญหาการปฏิบัติงานด้านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ทางการศึกษา ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเพราะโรงเรียนขาดงบประมาณ เพื่อจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และไม่มีการติดตามประเมินผลการใช้อุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 2) ที่กล่าวไว้ในแนวการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าคนไทยจะมีคุณภาพสูงขึ้นได้อย่างไร คุณภาพของคนไทยสูงขึ้นก็ต่อเมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนมีคุณภาพ คือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการซึ่ง ข้อที่ 6 ว่าต้องมีแหล่งการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิชาต่างๆ มีอุปกรณ์ดนตรี กีฬา ศิลปะ มีโรงฝึกงาน มีแหล่งการเรียนรู้นอกสถานศึกษาคอยให้บริการแก่ชุมชน

ทั้งนี้อาจเพราะมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีตัวบ่งชี้ คือ 1) มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 2) รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

7) การนิเทศการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ภู่ภักดี (2546 : 85) ที่ว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารไม่ได้ตระหนักหรือให้ความสำคัญเรื่องการนิเทศให้กับคณะครู–อาจารย์ ไม่มีการเชิญผู้ชำนาญภายนอกมานิเทศ และอาจเนื่องจากที่ผู้บริหารไม่ใช่ฆราวาสไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้กับคณะครู–อาจารย์ได้

8) การแนะแนวการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (2544 : 5) ที่ว่าเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างให้กับสังคมมีส่วนร่วม และให้อิสระในการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยกำหนดแนวการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น การจัดการแนะแนวการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตนเอง ควรเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้อาจเพราะการแนะแนวการศึกษาเป็นการมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะ มีวิจารณญาณในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด วางแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 3) ที่ว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จึงเน้นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนโดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุน ส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กีรติ บุญเจือ (2541 : 13) ที่ว่า ในอดีตวัดได้มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศและสังคมเป็นอันมาก จนวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจและศูนย์กลางทางสังคม พระภิกษุสามเณรก่อนทำหน้าที่เป็นทั้งครูบาอาจารย์ในการอบรมสั่งสอนลูกหลานของชาวบ้านเป็นหมด เป็นที่ปรึกษาสารทุกข์สุกดิบ รวมความว่าเป็นผู้นำและเป็นที่พึ่งของชาวบ้านอย่างแท้จริง เมื่อรับเข้าไปจัดระบบการศึกษาเอง แยกต่างหากจากการศึกษาของสงฆ์ และมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญแก่สถาบันสงฆ์ในการให้การศึกษาอบรมเท่าที่ควร ผลจากนโยบายนี้ทำให้โรงเรียนในบริเวณวัดถูกโอนมาเป็นโรงเรียนประชาบาลหรือโรงเรียนของรัฐบาล พระภิกษุสามเณรหมดบทบาทเกือบสิ้นเชิง

ทั้งนี้อาจเพราะวัดไม่มีความพร้อมหรือเจ้าอาวาสไม่สนใจจัดการศึกษาได้ เมื่อวัดไม่มีความพร้อมก็ปล่อยให้พระภิกษุสามเณรที่บวชมาอยู่กันไปตามอัธยาศัย โดยไม่มีการศึกษาเล่าเรียนแต่อย่างใด หรือแสวงหาการศึกษาเอาเอง ในขณะเดียวกันการศึกษาพระปริยัติธรรมของสงฆ์ก็มิได้มีการปรับปรุงแก้ไข ทำให้ค่านิยมในการแนะนำชุมชนในทางไสยศาสตร์เพิ่มขึ้น แทนที่จะเป็นการแนะนำสั่งสอนในทางวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ภาคภูมิ และคนอื่นๆ (2538 : 27) ที่ว่าการประสานงานการขยายโอกาสทางการศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และมีความล่าช้าในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขด่วน

ทั้งนี้อาจเพราะการประสานงานเป็นกลไกสำคัญยิ่งของการดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

12) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2538 (2538 : 46) ที่ว่าการประสานงานการขยายโอกาสทางการศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กระทรวงศึกษาธิการส่วนใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และมีความล่าช้าในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ทั้งนี้อาจเพราะการประสานงานเป็นกลไกสำคัญยิ่งของการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาด้านการศึกษาของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

5.2.4 ความต้องการการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 (2545 : 3) ที่ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ทั้งนี้อาจเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก็มีความต้องการที่จะจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 (2545 : 5) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไป ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

ทั้งนี้อาจเพราะเมื่อมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ทำให้เกิดคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่ดีตามมา ดังปรากฏในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 15 (2545 : 9) ที่ว่าการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2546 : 236) ที่ว่าผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียน จะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้บริหารอาจนำผลการวิจัยมาพิจารณา และประยุกต์ให้เหมาะสมแก่สภาพของโรงเรียนหรือผู้บริหารอาจทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือทำการวิจัยเพื่อหาข้อมูลไว้ในการบริหารก็ได้ จึงถือว่างานวิจัยจะช่วยสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาได้ ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน

ทั้งนี้อาจเพราะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เช่น ให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินปัญหา หลีกเลี่ยงการใช้ข้อบังคับและอำนาจที่ตนมีอยู่แต่ควรแสดงความดอบอ้อมอารีความมีน้ำใจและการเสียสละ เพื่อให้คณะครูและภารโรงเห็นความดีของผู้บริหาร จะเกิดความดีใจและความชื่นใจ เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานอันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการและการบริหารโรงเรียนได้

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ภาคภูมิ และคนอื่นๆ (2538 : 72) ที่ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความต้องการบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนรวมไปถึงขาดงบประมาณที่จะมาสนับสนุน จึงมีการผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยมาก นอกจากนี้เนื่องจากขาดแคลนบุคลากร จึงขาดการริเริ่มในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้อาจเพราะการเรียนการสอนปัจจุบันสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษานับว่ามีบทบาทมากในการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายหากครูขาดอุปกรณ์ทางการศึกษาเหล่านี้มาสนับสนุนแล้ว ก็ไม่สามารถช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนได้เลย

6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 25 (2545 : 15) ที่ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้อาจเพราะการจัดการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ทุกเวลา โดยเฉพาะถ้าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

7) การนิเทศการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ภาคภูมิ และคนอื่นๆ (2538 : 73) ที่ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ต้องการเงินอุดหนุนการนิเทศ ต้องการหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเห็นความสำคัญของการนิเทศ

ทั้งนี้เพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 9 ข้อ 4 ที่ว่า มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8) การแนะแนวการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1) ที่ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้งานแนะแนวเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริม ดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติและ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เต็มศักยภาพ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถบริหารจัดการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพสนองจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ทั้งนี้อาจเพราะการแนะแนวการศึกษาเป็นงานที่สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และเพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีความครอบคลุมทั้งด้านวิชาและเทคนิคกระบวนการ จึงได้เพิ่มเติมสาระสำคัญที่เป็นศาสตร์และศิลป์ของการแนะแนวที่จะช่วยให้ผู้บริหารและครูทุกคนรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้ตามความมุ่งหวังและส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิผล

9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 47 (2545 : 28) ที่ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้อาจเพราะมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยที่กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา ได้ร่วมผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ ปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้สอดรับกับมาตรฐานการศึกษาในการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีสาระที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ รวมทั้งแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กีรติ บุญเจือ (2541 : 15) ที่ว่าการเพิ่มบทบาทสถาบันศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้พระสงฆ์และนักบวชมีบทบาทสงเคราะห์ประชาชนด้านต่างๆ เช่น การตั้งศูนย์พัฒนาเด็กอ่อนก่อนเกณฑ์ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ การอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน การให้ทุนการศึกษา การจัดโครงการอาหารกลางวัน การพัฒนาสาธารณประโยชน์ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทั้งนี้อาจเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามารถส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการและด้านการสงเคราะห์ในด้านอื่นๆ เพื่อทำให้สังคมสงบสุขช่วยแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากต่างๆ ทั้งยังสามารถช่วยจรรโลงจิตใจให้ชุมชนเข้มแข็งจากหลักธรรมทางพุทธศาสนาเสื่อผ่านจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 29 (2545 : 16) ที่ว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

ทั้งนี้อาจเพราะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้กล่าวว่าแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับเครือข่าวิชาการว่าสถานศึกษาต้องพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ทางวิชาการ จากครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเดียวกัน และสถานศึกษาอื่นๆตลอดจนชมรมวิชาการต่างๆ ในรูปแบบเครือข่ายเชื่อมโยงกันทั้งจากบุคคลต่างๆ และจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ครูมีความรู้และแนวคิดใหม่ๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

12) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ความต้องการการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (2544 : 23) ที่ว่าในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญในการให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาคือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการวางแผน และดำเนินงานกี่จัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ทั้งนี้อาจเพราะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่น ชุมชนใกล้เคียง เมื่อชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนแล้ว โรงเรียนก็ถือโอกาสนี้แนะนำในสิ่งที่ชุมชนยังโลกเพื่อชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าก็ทำให้โรงเรียนในชุมชนของตนเองมีความเจริญตามมาด้วยเช่นกัน

จากผลการวิจัยการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 ดังกล่าวผู้วิจัยขอนำเสนอแนวทางในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรดำเนินการบริหารโดยใช้กรอบแนวคิดของฮาโรลด์ เลวิส (Harold Leavitt. 1973 : 4) พิจารณาวิเคราะห์องค์กรใน 4 ด้าน คือ 1. โครงสร้าง (Structure) 2. งาน (Task) 3. เครื่องมือเครื่องใช้ (Tools) 4. บุคลากร (People) ดังนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงควรดำเนินการดังนี้

ด้านโครงสร้าง (Structure)

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การดำเนินการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีคุณภาพแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน อันได้แก่ เจ้าอาวาสของวัดอันเป็นที่ตั้งสถานศึกษาเพราะงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐไม่เพียงพอ จึงต้องอาศัยงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ สำหรับรูปแบบโครงสร้างการบริหารโรงเรียนควรมีลักษณะ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

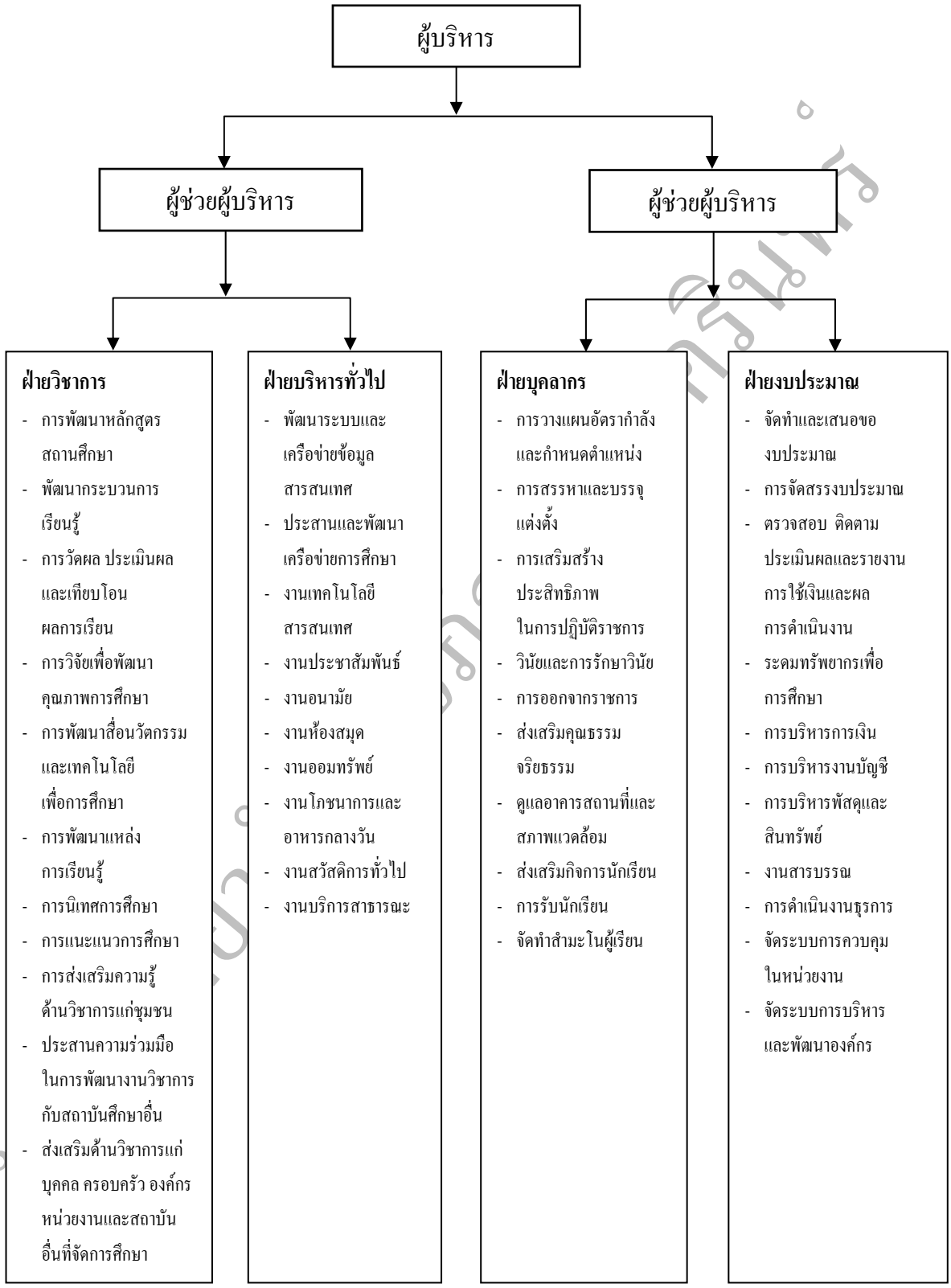

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

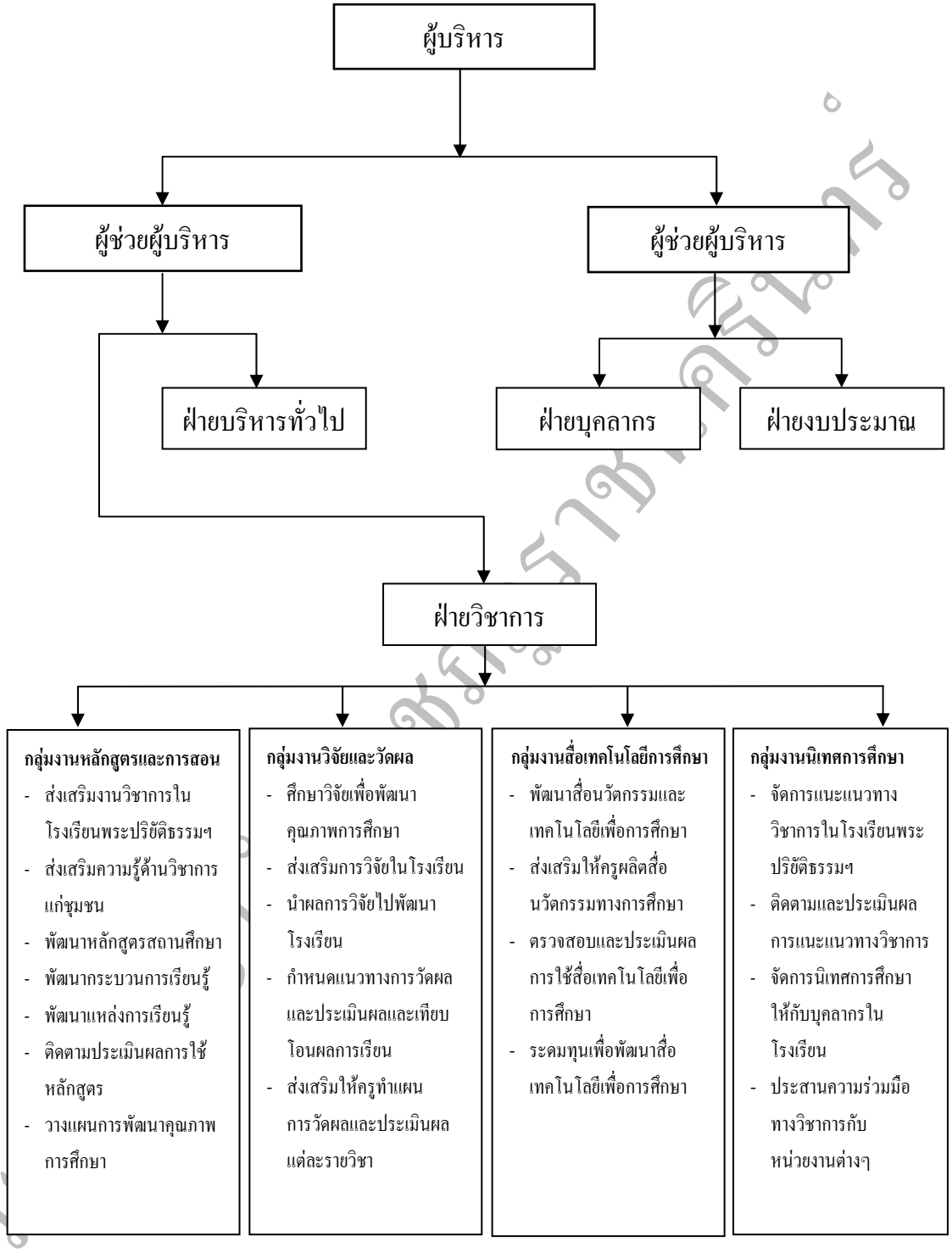

ภาพ 2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ด้านงาน (Task)

งานด้านการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1) งานหลักสูตรและการสอน

(1) ส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

(2) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้

(3) ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

(4) ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

(5) พัฒนาแหล่งการเรียนรู้

(6) วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) งานวิจัยและวัดผล

(1) ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานวัดผลและประเมินผล

(2) ส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

(3) นำผลการวิจัยไปพัฒนาโรงเรียน

(4) กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน

(5) ส่งเสริมให้ครูทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา

3) งานสื่อเทคโนโลยีการศึกษา

(1) วิจัยและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

(3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(4) ระดมทุนเพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4) งานนิเทศการศึกษา

(1) จัดระบบการแนะแนวด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

(2) ติดตามและประเมินผลการแนะแนวทางวิชาการ

(3) ส่งเสริมวิชาการความรู้แก่ชุมชน

(4) ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ

ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ (Tools)

เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะต้องมีความพร้อมในงานทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เกี่ยวกับกลุ่มงานหลักสูตรและการสอน กลุ่มงานวิจัยและวัดผล กลุ่มงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กลุ่มงานนิเทศการศึกษา เพราะงานทุกด้านมีความสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีเครื่องมือเครื่องใช้ ดังนี้

1) เครื่องมือเครื่องใช้งานหลักสูตรและการสอน
   (1) เครื่อง Computer / Printer
   (2) เครื่อง Copy Printer
   (3) เครื่อง Scanner
   (4) เครื่องฉาย VCD / VDO
   (5) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
   (6) เครื่องโปรเจคเตอร์
   (7) เครื่องถ่ายเอกสาร
   (8) เครื่องโทรทัศน์
   (9) เครื่องโทรศัพท์
   (10) เครื่องโทรสาร
   (11) กล้องถ่ายภาพ
   (12) กล้องถ่าย VDO
2) เครื่องมือเครื่องใช้งานการวิจัยและวัดผล
   (1) เครื่อง Computer / Printer
   (2) เครื่อง Copy Printer
   (3) เครื่องถ่ายเอกสาร
   (4) เครื่องบันทึกเสียง
   (5) เครื่องเล่นเทปคาสเซท
   (6) เครื่องโทรทัศน์
   (7) กล้องถ่ายภาพ
   (8) กล้องถ่าย VDO
3) เครื่องมือเครื่องใช้งานสื่อเทคโนโลยีการศึกษา
   (1) เครื่อง Computer / Printer
   (2) เครื่อง VCD / VDO
   (3) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
   (4) เครื่องโปรเจคเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(5) เครื่องโทรทัศน์

(6) เครื่องขยายเสียงช่วยสอน

4) เครื่องมือเครื่องใช้งานนิเทศการศึกษา

(1) เครื่อง Computer / Printer

(2) เครื่อง Copy Printer

(3) เครื่องถ่ายเอกสาร

(4) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

(5) เครื่องโปรเจคเตอร์

(6) เครื่องขยายเสียงช่วยสอน

(7) กล้องบันทึกภาพ

ด้านบุคลากร (People)

บุคลากรด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ควรมีคุณลักษณะดังนี้

1) บุคลากรงานด้านหลักสูตรและการสอน

(1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯเป็นอย่างดี

(2) เข้าใจแนวการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ

(3) มีความตั้งใจมุ่งมั่นพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ อย่างเต็มความรู้ความสามารถ

(4) เข้าใจวิธีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ

(5) เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ

2) บุคลากรงานด้านการวิจัยและวัดผล

(1) มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

(2) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

(3) มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานวิจัยและวัดผลประเมินผล

3) บุคลากรงานด้านสื่อเทคโนโลยีการศึกษา

(1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ได้ดี

(2) สามารถแนะนำการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ให้กับคณะครูได้

(3) สามารถผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เองภายในโรงเรียนได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(4) สามารถซ่อมแซมสื่อเทคโนโลยีที่ชำรุดเสียหายให้กับมาพร้อมใช้งานได้อีก

(5) จัดหาและระดมทุนเพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้กับโรงเรียนได้

4) บุคลากรงานด้านนิเทศการศึกษา

(1) มีคุณธรรมจริยธรรมในการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนอื่นอย่างจริงใจ

(2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและชุมชนอื่นๆ

(3) เข้าใจหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นอย่างดี

(4) มีความรักศรัทธาในพระธรรมคำสอนและสถาบันพุทธศาสนา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรรีบเร่งปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ทุกแผนกไม่ว่าจะเป็นแผนกสามัญศึกษา แผนกบาลี และแผนกนักธรรม ให้คุณภาพทางการศึกษายิ่งขึ้น โดยเฉพาะแผนกสามัญศึกษาต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่รับผิดชอบการศึกษาพระปริยัติธรรมโดยตรง ควรเข้ามาดูแลสนับสนุนในด้านงบประมาณ ให้มากกว่านี้จะทำให้การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่นั้น ต้องให้ความสำคัญเข้ามาดูแลให้คำแนะนำในทางวิชาการ เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยตรงเนื่องจากหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนเรียนการสอนนั้นเป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

4) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องหาครูที่มีวุฒิการศึกษาตรงกับรายวิชาหรือกลุ่มสาระที่สอน เพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปัจจุบันยังขาดครูในวิชาการต่างๆ ที่ตรงกับรายวิชาการเรียนการสอน

5) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรทำเกณฑ์ค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ ของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีความมั่นคงในอาชีพและได้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรมีการทำวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนและนำผลการวิจัยไปศึกษาพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

2) การศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาสถาบันสงฆ์ที่จัดการศึกษา ควรเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและปลูกฝังจิตสำนึกของคณะสงฆ์ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนหรือชุมชนใกล้เคียง

3) ควรศึกษาวิจัยสภาพปัญหา และความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเชิงคุณภาพ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์